

Adroddiad i'r:	Cabinet
Dyddiad y Cyfarfod:	25 Ebrill 2014
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Julian Thompson-Hill / Paul McGrady
Awdur yr Adroddiad:	Rod Urquhart, Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau
Teitl:	Diwygio Gwasanaeth Beili

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Hysbysu'r aelodau o'r newidiadau yn neddfwriaeth y llywodraeth, yr effaith ar Gyngor Sir Ddinbych a'n cwsmeriaid, yn effeithiol o 6 Ebrill 2014. Rhaid nodi hefyd y bydd yn cael effaith uniongyrchol ar ein cytundeb masnachol â Chyngor Sir Conwy, lle rydym yn gweithredu fel darparwr gwasanaeth beili.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

I ddeall y goblygiadau ariannol sy'n gysylltiedig â'r newidiadau hyn, ceisio am gymeradwyaeth ar gyfer y lefelau isaf o ddyled i'w hanfon i'r beili a gweithdrefnau gweithredol cysylltiedig, gan gynnwys mabwysiadu polisi diamddiffyn, wedi'i gynllunio i amddiffyn cwsmeriaid diamddiffyn.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- Bod yr aelodau'n cymeradwyo'r isafswm o ddyled i'w gyhoeddi i'r asiant gorfodi, fel y nodir ym mharagraff 4.13 isod, a nodi'r prosesau newydd fel y dangosir yn Atodiad C.

4. Manylion yr adroddiad.

Cefndir

4.1 Am nifer o flynyddoedd mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder wedi cynnal adolygiad ar sut y mae Gorfodi Sifil, drwy ddefnyddio beiliaid, yn gweithio. Mae cyfran fawr o'r diwydiant, grwpiau defnyddwyr, Awdurdodau Lleol, Asiantaethau Dyled a phartïon eraill â diddordeb, wedi galw am system fwy tryloyw, a fyddai'n deg i'r cwsmer terfynol a'r diwydiant.

4.2 Yn ystod 2012/13 cynhaliwyd ymarfer ymgynghori maith, lle gafodd cam 1 o Ddeddf Tribiwnlysoedd a Llysoedd ei basio yn y senedd. Cafodd y gyfres nesaf o reoliadau sef 'rheoliadau rheoli nwyddau' eu gosod yng Ngorffennaf 2013, a gosodwyd y rheoliadau sy'n llywodraethu lefelau'r ffioedd a'r dogfennau /prosesau a ragnodir yn Ionawr 2014, yn effeithiol o 6 Ebrill 2014. Mae yna rai mân reoliadau, canlyniadol i'w gosod, a fydd yn cynnwys y 'cyfnod pontio' pan fyddwn yn symud o un cyfres o reoliadau i'r llall, y ddau o safbwynt y cwsmer ac o broses ardystio newydd a hefyd ymdrin â TAW.

4.3 Un o'r elfennau allweddol o fewn y ddeddfwriaeth yw'r angen i drin pob cwsmer yn deg ac yn gyfartal. Bwriad y polisi yw cael sefydliadau sy'n mynd ar ôl dyledion i fod â mwy o ffocws wrth ddatrys a thrafod â'r dyledwr yn y cyfnod cychwynol, lle mae ffi benodol yn cael ei godi, yn hytrach na chyflwyno'r achos yn awtomatig i'r beili i ymweld â'r cwsmer.

4.4 Os na ellir dod i gytundeb o fewn y cyfnod cyntaf neu os bydd y cytundeb yn cael ei dorri, yna bydd cyfnodau dilynol o adfer dyled yn cynnwys atafaelu a gwerthu nwyddau, unwaith eto o fewn amserlenni ac ar lefelau o ffioedd penodol.

Problemau cyfredol

4.5 Ar hyn o bryd mae gan Gyngor Sir Ddinbych dîm beili mewnol, sy'n casglu'r mwyafrif o achosion sy'n cael eu cyflwyno i'r tîm ac yn codi ffioedd, yn unol â'r ddeddfwriaeth gyfredol. Rydym hefyd yn gweithredu fel asiant casglu ar ran Bwrdeistref Sirol Conwy, sy'n talu ffi blynyddol a gytunwyd arno. Mae nifer o achosion yn cael eu trosglwyddo i gwmni yn y sector preifat, lle mae'r dyledwr wedi gadael ein hardal ac nid yw'n gost-effeithiol i ni fynd ar ei ôl.

4.6 Mae lefelau diffiniedig o ran ffioedd a godir ar gyfer dyled Uchel Lys wedi eu dangos isod, ceir manylion o'r meini prawf ar gyfer adfer dyled a'r cyfnodau adfer yn yr atodiad o'r adroddiad hwn.

- Hysbysiad Cydymffurfio (£75)
- Cam Gorfodi (£235) + 7.5% o'r Gwerth ar ôl £1500
- Gwerthu nwyddau (£110) + 7.5% o'r Gwerth ar ôl £1500
- Taliadau rhesymol (i gynnwys Ffioedd Ocsiwn, Ffioedd Storio ac ati)

4.7 Fel y nodwyd yn 4.3 uchod dymuniad y llywodraeth ganolog yw bod 'Asiantaethau Gorfodi' yn ceisio sicrhau rhyw fath o drefniant talu gan y dyledwr yn y cyfnod nodyn cydymffurfio, felly ceir cyfanswm diffiniedig o gyswllt a ffurflenni a'r broses a ragnodir i ddilyn. Dylid nodi, cyn gynted ag y bydd yr hysbysiad cydymffurfio wedi'i gyhoeddi, codir ffi o £75 yn awtomatig ar y cleient.

4.8 Ers mis Rhagfyr 2013 mae'r Tîm Refeniw wedi treialu strategaeth dyledion dros y ffôn, cysylltu â'r cleient ac annog pobl i dalu. Mae hyn wedi bod yn llwyddiannus iawn gyda nifer fawr o gwsmeriaid â gysylltwyd â nhw ac wedi derbyn taliadau. Mae hyn wedi gosod sylfeini ar gyfer y newidiadau ar ôl 6 Ebrill 2014 ond bydd angen i ni fonitro hyn yn ofalus o ran perfformiad ac adnoddau.

4.9 Fel y crybwyllwyd yn 4.4 uchod, os na cheir unrhyw gyswllt neu bod y dyledwr yn methu â chadw i drefniant yna bydd y broses yn symud i'r ail gam, lle bydd dogfennau rhagnodedig gwahanol yn cael eu hanfon at y cwsmer, yn egluro'r sefyllfa a'r canlyniadau posib a bydd ffi o £235 yn cael ei godi yn awtomatig. Yn ystod y cam hwn bydd yr asiant gorfodi unwaith eto yn ceisio sicrhau taliad

drwy drefniant ond os yw'n angenrheidiol ac yn briodol bydd yn neilltuo rhestr o nwyddau i'w casglu a'u gwerthu os na fydd y dyledwr yn talu.

- 4.10** Pan mae'r asiant gorfodi yn darganfod bod y cwsmer yn ddiamddiffyn, mae'r ddeddfwriaeth unwaith eto'n ragnodol ac mae'n rhaid i'r asiant roi 7 diwrnod i'r cwsmer gael cyngor neu gymorth addas wrth ddelio â'u materion ac yna bydd y ffi o £235 yn cael ei ddiddymu. Yn yr achosion hyn, byddem yn cyfeirio'r cwsmer i sefydliad cyngor ar ddyledion ac yn atal unrhyw weithrediad am 30 diwrnod. Bydd pob achos i Gyngor Sir Ddinbych yn amodol ar y Polisi Diogelu, sy'n diffinio oedolion a phlant diamddiffyn yn eglur.
- 4.11** Os na fydd y cwsmer yn ymateb i'r ail gam ac os oes digon o nwyddau i dalu am y ddyled yna cychwynir y cam olaf o werthu'r nwyddau. Unwaith eto, mae ffurflenni ac amser a ragnodir rhwng hysbysiad atafaelu / gwerthu i'r dyledwr i ddod i drefniant talu. Fodd bynnag, os nad yw hynny'n digwydd, bydd y nwyddau'n cael eu gwerthu, tynnir y treuliau oddi ar y pris gwerthu a throsglwyddo balans yr arian i'r Awdurdod Lleol.
- 4.12** Mae Cyngor Sir Ddinbych yn defnyddio Jacobs Ltd i weithredu achosion sydd tu allan i'n hardal gan fod ganddynt wasanaeth ledled y wlad. Mae'r contract sydd gennym â Jacobs yn ein galluogi i gyflwyno rhybudd, gan roi rhybudd ysgrifenedig o 4 wythnos. Rydym hefyd yn defnyddio Jacobs pan nad oes gennym unrhyw gysylltiad â'r dyledwr, er gwaethaf nifer o ymdrechion, sy'n cael ei adnabod yn y diwydiant fel 'ailgylchu'r ddyled'. Mae trafodaeth gychwynol gyda dau gwmni gorfodi gwahanol wedi dangos bod yna awydd cryf o fewn y diwydiant i gymryd yr achosion hyn. Bydd Cyngor Sir Ddinbych yn mynd allan i dendr ar gyfer y gwasanaeth hwn i sicrhau'r fargen orau ac i fanteisio ar rhywfaint o werth ychwanegol.
- 4.13** Fel gydag unrhyw ddeddfwriaeth newydd sy'n cael ei weithredu, bydd llawer iawn o graffu, yn enwedig yn y wasg. Fel y cyfryw, mae'n hanfodol ein bod yn gwarchod y pwrs cyhoeddus ac yn mynd ar ôl bobl sydd heb dalu, ond ein bod ni'n deg a chyfartal â'r cwsmer ar yr un pryd. O ystyried yr ymdrech ac adnoddau ychwanegol a geir i sicrhau taliad ar gyfnod cynharach o'r broses adfer, rhaid i ni benderfynu ar y lleiafswm o ddyled i gael ei drosglwyddo ymlaen i'r cyfnod gorfodi, gan fod y costau i'r dyledwr wedi cynyddu'n sylweddol. Mae'r opsiynau a awgrymwyd yn cael eu dangos isod.

Gwerth y Ddyled	Ffi Hysbysiad Cydymffurfio	Ffi Gorfodi
Llai na £75	Na	Na
Rhwng £75 a £150	Do, Codi £75	Na
Mwy na £150	Do, Codi £75	Do, Codi £235

Bydd unrhyw achos lle na chaiff taliad ei wneud yn cael ei adolygu ar sail unigol.

- 4.14** Byddai'r un broses yn cael ei ddilyn ar gyfer Busnesau; fodd bynnag, byddai'r gosb derfynol o gasglu nwyddau mewn rhai achosion yn golygu byddai'n rhaid cau'r busnes. Fel y cyfryw, awgrymir bod y penderfyniad terfynol o ran symud

nwyddau yn yr amgylchiadau hyn yn cael eu dirprwyo i'r Pennaeth Cyllid ar y cyd â'r Aelod Arweiniol dros Gyllid ac Asedau a'r Pennaeth Refeniw a Budd-daliadau.

- 4.15** Manylion o'r prosesau presennol i'w gweld yn atodiadau A a B a phrosesau'r dyfodol i'w gweld yn atodiad C.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Trwy weithredu'r ateb hwn, bydd yn cwrdd â'r agenda foderneiddio a hefyd y dyhead i fod yn Gyngor effeithlon.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Mae cost cysylltiedig o weithredu System Meddalwedd Beili newydd (One Step), offer cysylltiedig a datblygu rhyngwyneb, yn tua £20k. Mae Conwy wedi cytuno cyfrannu 50% at gostau sefydlu'r system. Bydd y £10k sy'n weddill yn cael ei ddyrannu o gyllidebau presennol fel ei fod ar y cyfan yn gost niwtral i Gyngor Sir Ddinbych.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd am y penderfyniad? Dylid cynnwys yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gwblhawyd fel atodiad i'r adroddiad.

Heb fod yn berthnasol gan fod y EqIA eisoes wedi'i gwblhau gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder

8. Pa ymgynghori a wnaed gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Dim gan fod hyn yn newid deddfwriaethol, fodd bynnag, awgrymir y gellir darparu adroddiad ym mis Tachwedd / Rhagfyr 2014 i'r Pwyllgor Craffu a'r Cabinet yn eu diweddarau ar y newidiadau a'u heffeithiau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Cyngor yn dibynnu'n sylweddol ar yr incwm a gynhyrchir trwy Dreth y Cyngor, Trethi Busnes a Mân Ddyledion. Felly, mae'n bwysig cael proses adfer cadarn sydd hefyd yn gytbwys ac yn deg. Mae'r atodiadau yn dangos ymdrech y Cyngor i geisio osgoi'r angen am ymyrraeth beili. Nod y cynigion uchod yw taro cydbwysedd rhwng adfer ac atal ffioedd diangen sy'n cynyddu dyledion person.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae risg â'r ddeddfwriaeth newydd lle byddwn angen cael y cydbwysedd cywir rhwng talwyr gwirioneddol sy'n dioddef o galedi ariannol yn erbyn talwyr sy'n gwrthod talu.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Cymryd Rheolaeth o Nwyddau OS 2013 Rhif 1894 ac OS 2014 Rhif 1 Deddf Tribiwnlysoedd a Gorfodi Llys 2007